

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2026-05-19 Nr. NV-1331

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-26-552 TAIS-26-6034(2)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VANDENS ĮSTATYMO NR. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1280 5 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1167		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2026-05-12	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-05-19	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys A. Radvilavičius siūlo pakeisti Vandens įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytą naują žuvų pralaidų įrengimo ir užtvankų panaikinimo finansavimo modelį, aplinkos ministrą įgalioti patvirtinti Žuvų pralaidų įrengimo ir užtvankų panaikinimo finansavimo tvarką ir atnaujintus privalomus žuvų pralaidų įrengimo techninius reikalavimus, pratęsti įstatymu nustatytus žuvų pralaidų įrengimo terminus (iki 2030-01-01), nustatyti pareigą savivaldybių institucijoms įrengti žuvų pralaidą arba nugriauti užtvanką tais atvejais, kai hidroelektrinių savininkai jos neįvykdo dėl įvairių priežasčių, įstatymu suteikiant joms teisę iš reikalavimų neįvykdžiusių asmenų susigrąžinti išlaidas.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma nepritarti inicijuotam pataisų projektui dėl šių priežasčių:

1. neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatų – siūloma keisti netinkamą teisės aktą, o numatyti terminai jau yra pasibaigę arba tarpusavyje prieštarauja;
2. siūlomas reguliavimas neatitinka Įstatyme nustatyto „teršėjas moka“ principo, kuris nustato, kad vandens telkinių naudotojai turi padengti būtinąsias aplinkos apsaugos sąnaudas. Siūlymas darbus (pavyzdžiui, žuvų pralaidų įrengimo ir kt.) finansuoti valstybės lėšomis nepagrįstai perkelia finansinę naštą nuo verslo (hidroelektrinių savininkų) valstybei, kai aplinkosauginės išlaidas (dėl skurdinamos ar teršiamos aplinkos) turi padengti patys naudos gavėjai;
3. neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatų dėl tikslingumo principo, reiškiančio, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis (žuvų pralaidų techniniai reikalavimai ir užtvankų šalinimo tvarka jau yra nustatyti kituose galiojančiuose teisės aktuose (Statybos įstatyme, STR ir kt.), todėl siūlomi nauji įgaliojimai ministrui dėl privalomų žuvų pralaidų įrengimo techninių reikalavimų nustatymo yra netikslingi);
4. siūlomam teisiniam reguliavimui įgyvendinti reikėtų papildomų valstybės biudžeto lėšų ir koreguoti valstybės biudžetą. Valstybės biudžete, patvirtintame iki 2028 m., lėšų žuvų pralaidoms įrengti ar kompensacijoms už įrengtas žuvų pralaidas išmokėti nenumatyta, todėl siūlomoms nuostatoms įgyvendinti nėra finansinių galimybių (žuvų pralaidų įrengimo iki 2030 m. finansavimas (užtvankose su hidroelektrinėmis) pareikalautų iki 20 mln. eurų, nors aiškinamajame rašte nurodyta, kad įgyvendinimui papildomų lėšų nereikės);
5. siūlymas savivaldybėms perimti užtvankų tvarkymą iš privačių ūkio subjektų yra neproporcingas (tai sukurtų dvigubą finansinę naštą viešajam sektoriui (savivaldybėms), perkeltų verslo bankroto rizikas valstybei);
6. siūlomas hidroelektrinių savininkams nustatyto įpareigojimo įrengti žuvų pralaidas terminų pratęsimas iki 2030 m. sausio 1 d. (atsisakant etapų) sukeltų papildomų įgyvendinimo problemų (dėl projektuotojų bei ekspertų trūkumo, padidėjusios administracinės naštos institucijoms vienu metu).

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☒ Ne

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☒ FM ☐ AM ☒ EIM ☒ EM ☐ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☒ ŽŪM
☒ LSA ☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☒ Kita

Projektas taip pat teiktas derinti Lietuvos savivaldybių asociacijai (toliau – LSA), Specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT), Lietuvos hidroenergetikų asociacijai (toliau – LHA), Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijai (toliau – LAIEK).

Į TM, EIM pastabas atsižvelgta. ŽŪM, FM pastabų neturėjo. STT informavo, kad antikorupcinio pobūdžio pastabų ir pasiūlymų neturi.

Asociacijos (LAIEK ir LHA) nepitaria išvados projektui. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2026 m. gegužės 14 d. išvadoje Nr. NV-1286 pažymi, kad pastabų ir pasiūlymų nutarimo projektui neturi.

Tarpinstitucinio pasitarimo metu LAIEK pristačius turimas pastabas ir siūlymus (dėl nuostatų, susijusių su žuvų pralaidų įrengimu, įgyvendinimo atidėjimo nesant patvirtintos žuvų pralaidų įrengimo kompensavimo tvarkos; dėl tikslingumo nustatyti tokią tvarką numatant reikiamas lėšas pralaidų įrengimui ar užtvankų panaikinimui), o AM apžvelgus esamą situaciją, derinimo pažymoje pateiktus neatsižvelgimo argumentus ir paprašius suinteresuotų subjektų teikti išvadas šiuo metu TAIS derinamam Vandens įstatymo pakeitimo įstatymo projektui, kuriame atsisakoma žuvų pralaidų įrengimo kompensavimo tvarkos, nutarta Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vadovaujantis tarpinstituciniame pasitarime priimtu sprendimu, siūlome Projektą teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, vyresnysis patarėjas